

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ФАКУЛЬТЕТ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
Кафедра естрадного та народного співу**

**УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНОПІСЕННЕ ВИКОНАВСТВО
В ПРОФЕСІЙНІЙ МУЗИЧНІЙ ПРАКТИЦІ**

Програма та навчально-методичні матеріали до курсу
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво»

ОП «Народний спів»

Харків

ХДАК

2023

УДК 784.4

У 45

Друкується за рішенням науково-методичної ради
Харківської державної академії культури
(Протокол № 9 від 29.03.2023 року)

Рецензенти:

Манько С. Б. – кандидат мистецтвознавства, завідувач кафедри естрадного та народного співу Харківської державної академії культури

Щепакін В. М. – доктор мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри теорії та історії музики Харківської державної академії культури

Укладач:

Карчова Ю. І. кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри естрадного та народного співу

Українське народнопісенне виконавство в професійній музичній практиці : прогр.
У 45 та навч.-метод. матеріали дисципліни для здобувачів вищої освіти першого (бакалавр.) рівня зі спец. 025 «Музичне мистецтво», освіт.-профес. програми «Народний спів» / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т музич. мистецтва, Каф. естрадного та нар. співу ; [уклад. Ю. І. Карчова]. – Харків : ХДАК, 2022. – 44 с.

Навчальна дисципліна за вибором «Українське народнопісенне виконавство в професійній музичній практиці» полягає у формуванні бакалаврів уявлення щодо народнопісенного виконавства як значущого компонента сучасної національної культури, позначеного нерозривними зв'язками із її аксіологічною системою, іманентною специфікою, регіональним різноманіттям та здатністю до трансмісії у різні стильові пласти.

Для викладачів, бакалаврів спеціальності 025 «музичне мистецтво», слухачів системи підвищення кваліфікації та післядипломної освіти.

УДК 784.4(477)(073)

© Харківська державна академія культури, 2023 р.

© Ю. І. Карчова, 2023 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 02 культура і мистецтво (шифр і назва)	<i>Дисципліна за вибором</i>
	Спеціальність 025 музичне мистецтво	
Загальна кількість годин - 180	Освітньо-професійна програма народний спів	Рік підготовки:
		4-й
		Семестр
		7-й
Тижневих годин: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	52 год.
		Семінарські
		8 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота
		120 год.
Індивідуальні завдання:		
	Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: 60/120 0,5

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни за вибором «Українське народнопісенне виконавство в професійній музичній практиці» полягає у формуванні у бакалаврів уявлення щодо народнопісенного виконавства як значущого компонента сучасної національної культури, позначеного нерозривними зв'язками із її аксіологічною системою, іманентною специфікою, регіональним різноманіттям та здатністю до трансмісії у різні стилеві пласти.

Завдання вивчення дисципліни навчальної дисципліни за вибором «Народнопісенне виконавство в професійній музичній практиці»:

– опанування досвіду музикології щодо широкого кола питань народнопісенного виконавства;

- осягнення тенденцій наукового дослідження народнопісенного виконавства;
- усвідомлення специфіки сучасного наукового дискурсу щодо питань народнопісенного виконавства;
- усвідомлення ментальних основ народнопісенного виконавства та його статусу як художнього символу національної культури;
- розуміння специфіки побутування народнопісенного виконавства в художній практиці;
- усвідомлення культуротворчої місії виконавця народної пісні;
- розуміння особливостей модифікацій народнопісенного виконавства у царинах академічного та естрадного мистецтва;
- формування засад створення власної виконавської концепції;
- формування професійного тезаурусу майбутнього виконавця та викладача народного співу
- формування теоретичного фундаменту діяльності майбутнього виконавця та викладача народного співу;
- формування фундаменту популяризаторської діяльності щодо народнопісенного виконавства.

Метою курсу є виховання професійного фахівця – дослідника та виконавця народної пісні з певним переліком необхідних **компетентностей**.

III Компетентності та результати навчання

Загальні та спеціальні компетентності, які формує дисципліна (відповідно до освітньо-професійної програми народний спів).

Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність до професійного спілкування державною мовою (усно та письмово).
	ЗК 2. Здатність розуміння предметної області та специфіки музично-професійної діяльності на тлі шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини світової та української культури, цінностей і традицій.
	ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.

	<p>ЗК 4. Здатність до розв’язання проблем, набуття гнучкого та креативного способу мислення, яке дає можливість осмислити та вирішити проблеми і задачі, які стоять перед фахівцями з музичного мистецтва в умовах сучасних творчо-мистецьких реалій.</p>
	<p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>
	<p>ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії у творчому професійному колективі.</p>
	<p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, осмислювати власний досвід та передавати його іншим у процесі викладання.</p>
	<p>ЗК 9. Здатність постійно вчитися, самовдосконалюватися, оволодівати сучасними знаннями та продукувати на їх базі власні методики викладання фахових дисциплін.</p>
	<p>ЗК 12. Здатність працювати автономно.</p>
	<p>ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати власні творчі й педагогічні рішення та спроможність планувати і здійснювати на їх основі творчо-виконавську і педагогічну практику.</p>
	<p>ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Спеціальні компетентності</p>	<p>СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у сольній та ансамблевій виконавській діяльності.</p>
	<p>СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва та надбання національної музичної культури.</p>
	<p>СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв’язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.</p>

	СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва, етномузикології та народнопісенного виконавства.
	СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності з мистецької реконструкції у сфері народнопісенного виконавства.
	СК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
	СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу народної пісні та її мистецького втілення в композиторській творчості
	СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.
	СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
	СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
	СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, етномузикознавчої діяльності.
	СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Очікувані результати навчання:

- розуміти специфіку категоріально-понятійного апарату музикології щодо питань народнопісенного виконавства;
- бути здатним до оперування категоріально-понятійним апаратом музикології щодо питань народнопісенного виконавства;
- демонструвати здатність до опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, володіння принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах;
- розуміти взаємозв'язки та взаємозалежність між теорією та практикою музичного мистецтва;
- знати специфіку народнопісенного виконавства;

- розуміти сутність ментальних основ народнопісенного виконавства;
- усвідомлювати народнопісенне виконавство як явище національної культури;
- бути здатним до формування власної виконавської інтерпретації настанов народнопісенного виконавства;
- бути здатним до виявлення специфіки інтерпретацій народнопісенного виконавства у сучасній сольній художній практиці;
- розуміти сутність та специфіку інтерпретацій народнопісенного виконавства у сучасному гуртовому народному виконавстві;
- розуміти особливості синтезування народнопісенної виконавської парадигми та її академічної та естрадної модифікацій у сучасній художній практиці;
- усвідомлювати плюралізм інтерпретування народнопісенного виконавства в контексті сучасного музичного мистецтва;
- осягати специфіку інтерпретування народнопісенного виконавства у контексті академічного музичного мистецтва;
- усвідомлювати особливості інтерпретування народнопісенного виконавства в контексті масового музичного мистецтва;
- бути здатним до використання широкого спектру міждисциплінарних зв'язків;
- бути здатним до аналізу інтерпретацій народнопісенного виконавства із виокремленням їх належності до певної модифікації та стильового напрямку;
- демонструвати здатність до застосування художнього досвіду у царині сучасного народнопісенного виконавства у самостійній власній виконавській та педагогічній практиці;
- бути здатним до використання професійних знань у практичній виконавській та педагогічній діяльності.

Важливе значення має організація самостійної роботи здобувача. На кожному етапі навчання педагог повинен сприяти розширенню можливостей здобувача щодо самостійного опрацювання джерельної бази як чинника його творчого зростання. Формування професійної майстерності майбутнього фахівця повинно відбуватись у нерозривній єдності художньої та методичної сторони виконавського мистецтва.

Основний засіб діагностики успішності навчання — залік

Оцінювання знань здійснюється за 100 бальною рейтинговою шкалою. Основним критерієм успішності вивчення здобувачем освіти навчальної дисципліни є отримання ним не менш як 60 балів зі 100 за сукупністю усіх видів робіт: складання підсумкового заліку, участь у семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання:

Рівні навчальних Досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Початковий 1-34 балів	Здобувач не виконав (не відповів) основні завдання із самостійної роботи. Не володіє в повному обсязі музичним та теоретичним матеріалом курсу, методикою засвоєння історичної еволюції народної музичної культури усної традиції (від найдавніших часів до сучасності).
35-59 балів	Здобувач не виконав (не відповів) в повному обсязі основні завдання із семінарського заняття та самостійної роботи. Майже не володіє методикою засвоєння історичної еволюції народної музичної культури усної традиції (від найдавніших часів до сучасності), має фрагментарні знання з музичного та теоретичного матеріалу курсу.
60-89 балів	Здобувач задовільно зробив/відповів, але частково основні завдання із семінарського заняття та самостійної роботи. Володіє деякими методиками засвоєння особливостей історичної еволюції народної музичної культури усної традиції (від найдавніших часів до сучасності), має задовільні знання з музичного та теоретичного матеріалу курсу.
90-100	Здобувач добре зробив/відповів основні завдання із семінарського заняття та самостійної роботи. Володіє на доброму рівні методиками засвоєння особливостей історичної еволюції народної музичної культури усної традиції (від найдавніших часів до сучасності), має достатньо повні знання з музичного та теоретичного матеріалу курсу з ознаками системного засвоєння.

IV. Зміст і структура дисципліни

Структура навчальної дисципліни складається з 4-х розділів, які охоплюють 18 тем, пов'язаних між собою змістовими складовими:

Розділ 1. Народнопісенне виконавство в науковому дискурсі (4 теми);

Розділ 2. Українське народнопісенне виконавство як системне явище (5 тем);

Розділ 3. Українське народнопісенне виконавство у сучасній художній практиці (6 тем);

Розділ 4. Виконавські інтерпретації народнопісенної парадигми в художній практиці кін. XX – XXI ст. (3 теми).

V. Тематичний план курсу

Назви розділів і тем	Кількість годин денна форма				
	усього	у тому числі			
		л.	сем.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6
4 курс					
Розділ 1. Народнопісенне виконавство в науковому дискурсі					
Вступна лекція. Народнопісенне виконавство як феномен національної культури	8	2			6
Тема 1. Джерела наукового дослідження народнопісенного виконавства	8,5	2	0,5		6
Тема 2. Народнопісенне виконавство у світлі фольклористики XIX ст.	8,5	2	0,5		6
Тема 3. Проблеми дослідження народнопісенного виконавства в етномузикології XX ст.	10,5	4	0,5		6
Тема 4. Народнопісенне виконавство у сучасному етномузикологічному дискурсі	6,5	2	0,5		4
Разом за розділом 1	42	12	2		28
Розділ 2. Українське народнопісенне виконавство як системне явище					
Тема 5. Народнопісенна виконавська парадигма як основа народнопісенного виконавства	8	2			6
Тема 6. Системні характеристики українського народнопісенного виконавства	16,5	4	0,5		10
Тема 7. Специфічні прийоми народнопісенного виконавства	12,5	4	0,5		10
Тема 8. Постать виконавця у контексті народнопісенного виконавства	8,5	2	0,5		6
Тема 9. Ментальні основи українського народнопісенного виконавства	8,5	2	0,5		6
Разом за розділом 2	54	14	2		38
Розділ 3. Українське народнопісенне виконавство в художній практиці XX ст.					
Тема 10. Джерела професіоналізації українського народнопісенного виконавства	8	2			6
Тема 11. Шляхи формування академічної модифікації народнопісенного виконавства в XX ст.	8,5	2	0,5		6
Тема 12. Українське народнопісенне виконавство в стильових параметрах неофольклоризму.	10,5	4	0,5		6
Тема 13. Автентичні тенденції в репрезентації українського народнопісенного виконавства в художньому просторі 2 пол. XX ст.	8,5	2	0,5		6
Тема 14. Естрадна модифікація українського народнопісенного виконавства в сучасному національному художньому просторі	8,5	2	0,5		6

Тема 15. Модифікації народнопісенного виконавства у творчості видатних виконавиць української пісні у 2 пол. ХХ ст.	10	4			6
Разом за розділом 3	54	16	2		36
Розділ 4. Виконавські інтерпретації народнопісенної парадигми в художній практиці кін. ХХ – ХХІ ст.					
Тема 16. Народнопісенне виконавство у творчій діяльності сучасних гуртів автентичного співу	8, 5	2	0, 5		6
Тема 17. Тенденції модифікування традицій українського народнопісенного виконавства в сучасній українській естраді: плюралізм сольних індивідуальних інтерпретацій	10, 5	4	0,5		6
Тема 18. Українське народнопісенне виконавство у контексті World music	11	4	1		6
Разом за розділом 4	30	10	2		18
Усього годин	180	52	8	-	120

VI. Зміст курсу

Розділ 1. Народнопісенне виконавство в науковому дискурсі

Вступна лекція.

Народнопісенне виконавство як феномен національної культури.

Народнопісенне виконавство в системі фольклору. Риси народнопісенного виконавства як складової фольклору – усність, варіативність, регіональна детермінованість.

Видове та жанрове розмаїття народнопісенного виконавства.

Історична та художня цінність народнопісенного виконавства.

Онтологічна специфіка народнопісенного виконавства – фольклорна, академічна, естрадна площини побутування, хорова, гуртова, сольна царини.

Місце та місія народнопісенного виконавства в сучасній національній культурі.

Тема 1. Джерела наукового дослідження народнопісенного виконавства

Періодизація наукового дослідження народнопісенного виконавства: емпірично-накопичувальний етап (кін.-XVII – 1840-і рр.); науково-підготовчий (етап закладання наукових настанов – 1840-1860-ті рр.), відпрацювання наукових настанов у 1860 –ті рр. – перші десятиліття ХХ ст.

Перші збірки народних пісень XVII-XVIII ст. – прецеденти уведення народнопісенного виконавства в царину домашнього аматорського музикування.

Інтенсифікація дослідницької уваги до народнопісенного виконавства в контексті загальноєвропейських тенденцій буття культури Нового часу як показчик емпірично-накопичувального етапу дослідження.

Активізація збирання та дослідження народнопісенного виконавства в рамках культури романтизму. Специфіка репрезентації народнопісенного виконавства в кін. XVIII–XIX ст. у збірках та працях А. Рамзея, Т. Персі, Дж. Макферсона, Й.-Г. Гердера, Й.-В. Гете, Я. та В. Грімів, Л. Уланда, Л.-Й. Арніма та К. Брентано, Ф. Челаковського, П. Шафарика та Я. Коллара, Вука Караджича, Е. Гейсера та А. Афзеліуса, Й. Штрольца, Й.-Г. Майнерта, Ф. Ціски та Ю. М. Шотки, М. Чулкова, В. Трутовського, М. Львова, М. Попова, І. Сахарова, Кірши Данилова.

Народнопісенне виконавство у збірках М. Цертелева, М. Максимовича, А. Метлинського, П. Лукашевича та багатьох інших.

Становлення народнопісезнавства (Volksliedforshung) як основа наукового дослідження народнопісенного виконавства.

Особливості наукового осмислення народнопісенного виконавства на рубежі XVIII – XIX ст.: пріоритет вербального компонента, уникання контекстуальної складової, нівелювання національної своєрідності.

Усвідомлення фольклору та народнопісенного виконавства як самостійного об'єкта наукового дослідження в контексті науково-підготовчого етапу. Перші програми з дослідження фольклору та народнопісенного виконавства. Тенденція «культурації» та класифікації народнопісенного виконавства. Актуалізація осмислення соціального підґрунтя та емоційної аури народнопісенного виконавства.

Народнопісенне виконавство у працях Ф. Бодянського, А. Метлинського, М. Гоголя, М. Костомарова, Г. Квітки-Основ'яненка.

Тема 2. Народнопісенне виконавство у світлі фольклористики XIX ст.

Осмислення фольклору та народнопісенного виконавства як художнього втілення історичної пам'яті народу як здобуток етапу відпрацювання наукових настанов у 1860 –ті рр. – поч. XX ст. Праця О. Серова «Музика південно-руських пісень» як прецедент осмислення народної пісні в статусі об'єкта самостійного наукового дослідження, здобутку національної культури та як прецедент осмислення специфіки народнопісенного виконавства.

Особливості народнопісенного виконавства у збірці «Записки о Південній Русі» П. Куліша, працях етнографічної експедиції П. Чубинського, М. Драгоманова, Я. Головацького.

Актуалізація наукового дослідження українського народнопісенного виконавства у діяльності М. Лисенка, П. Сокальського, І. Франка. Формування аматорського середовища

побутування народної пісні та зміна жанрових пріоритетів у другій пол. XIX ст. як чинник модифікації народнопісенного виконавства.

Специфіка народнопісенного виконавства у дослідженнях М. Лисенка, П. Сокальського. Активізація дослідження народнопісенного виконавства у діяльності наукових осередків в останній третині XIX ст.

Ствердження народнопісенного виконавства на поч. XX ст. як явища національної культури в розвідках І. Франка, Ф. Колесси, Й. Роздольського- С. Людкевича.

Осмилення специфіки народнопісенного виконавства у працях Є. Ліньової.

Дослідження українського народнопісенного виконавства у діяльності представників української діаспори.

Тема 3. Проблеми дослідження народнопісенного виконавства в етномузикології XX ст.

Дослідження специфіки українського народнопісенного виконавства як значуща складова етномузикології XX ст.

Новації у дослідженні народнопісенного виконавства у працях Е. Гіппіус та З. Евальд, Ф. Колесси, Д. Ревуцького, С. Людкевича, К. Квітки, О. Кошиця – осмилення соціальних детермінант, особливостей онтології, регіонального різноманіття, синкретичної природи, виконавської специфіки.

Соціокультурні детермінанти деактуалізації дослідження народнопісенного виконавства у сер. XX ст. Питання народнопісенного виконавства у працях М. Грінченка, А. Ольховського, представників української діаспори.

Проблематика народнопісенного виконавства у світлі ареалогії. Дослідження творчої діяльності етнофора у працях Г. Танцюри.

Світовий рух із активізації дослідження фольклору та народнопісенного виконавства з 1960-х рр.

Особливості осмилення вокальних характеристик народнопісенного виконавства у 1960-1980-ті рр. за умов тенденції його академізації та активного фестивального руху як нового середовища побутування народнопісенного виконавства.

Питання диференціації народнопісенного виконавства у працях С. Грици, Є. Єфремова та В. Пономаренка, В. Путилова, О. Дея, О. Правдюка, Д. Патричой. Розвиток регіонального модусу дослідження народнопісенного виконавства у працях С. Мишанича.

Активізація осмислення синкретичної, регіональної та жанрової специфіки народнопісенного виконавства у працях Т. Лук'янової В. Гошовського. Парадигмальний ракурс дослідження народнопісенного виконавства у працях С. Грици.

Професіоналізація народнопісенного виконавства як чинник формування нових дослідницьких модусів у працях Є. Єфремова, М. Хая.

Різноманіття репрезентації народнопісенного виконавства в сучасній художній практиці як чинник різноспрямованості дослідницьких пошуків на рубежі ХХ-ХХІ ст.

Тема 4. Народнопісенне виконавство у сучасному етномузикологічному дискурсі

Специфіка сучасного побутування народнопісенного виконавства як чинник дефініційного різноманіття.

Особливості поняттєвої сфери, пов'язаної з народнопісенним виконавством. Зміст понять: «етнофор», «народний співак», «народна манера виконання», «народна виконавська манера», «співочий стиль», «техніка виконання», «тип звучання», «народна виконавська стилістика».

Поняття «народнопісенне виконавство».

Розділ 2. Українське народнопісенне виконавство як системне явище

Тема 5. Народнопісенна виконавська парадигма як основа народнопісенного виконавства

Поняття «парадигма» у контексті сучасної гуманітаристики.

Проблема синкретизму як атрибутивної риси народнопісенного виконавства у науковій рефлексії.

Досвід етномузикології у сфері формування парадигмальних засад осмислення народнопісенного виконавства: поняття «групові мелодії», «пісенний тип», «осередковість», «фольклорний осередок», «пісенна парадигма».

Народнопісенна виконавська парадигма як феноменологічна основа народнопісенного виконавства та багаторівнева система. Рівні виконавського виявлення народнопісенної виконавської парадигми: музичної виразності тексту; позатекстових нюансів виконання; позамузичний, контекстуальний; комунікативний; змістовно-семантичний.

Тема 6. Системні характеристики українського народнопісенного виконавства

Процесуальність і оновлюваність як детермінанти системи характерних особливостей українського народнопісенного виконавства.

Нерозривна єдність характеристик українського народнопісенного виконавства як атрибутивна якість народнопісенної виконавської парадигми.

Темброві маркери народнопісенного виконавства.

Специфіка звуковидобування у контексті народнопісенного виконавства. Поняття імпедансу. Проміжний тип імпедансу як основа звукоутворення в народнопісенному виконавстві.

Вплив умов виконання на звукоутворення в народнопісенному виконавстві.

Свобода інтонування як маркер народнопісенної виконавської парадигми.

Особливості дихання в контексті народної виконавської парадигми.

Агогіка та мелізMATика як складові народнопісенної виконавської парадигми та чинники унікальності виконавського акту.

Артикуляційна специфіка народнопісенного виконавства як віддзеркалення регіонального різноманіття.

Особливості динамічного аспекту народнопісенного виконавства.

Варіативність і імпровізаційність як характеристики народнопісенного виконавства.

Фактурні особливості народнопісенного виконавства.

Тема 7. Специфічні прийоми народнопісенного виконавства

Комбінаторність і парціальність специфічних прийомів як характеристика унікальності виконавського акту.

Характеристика основних прийомів народнопісенного виконавства: словопереривання, усічення, розмовна інтонація, апокопа, прийоми звуковидобування та звуковедення, додаткові вигуки та приголосні, вокалізація, розспівування складів; йотація; емпатичний наголос, конкатенція.

Тема 8. Постать виконавця у контексті народнопісенного виконавства

Пластичний компонент народнопісенного виконавства як зовнішній маркер постаті виконавця. Комунікативний вимір пластики співака в народнопісенному виконавстві.

Порівняльна характеристика психологічної установки співака в контексті академічного, естрадного мистецтва та народнопісенного виконавства.

Особливості виконавського осягнення акту виконавства як репрезентації духовного досвіду нації та буття в пісні.

Актуалізація пасіонарності в контексті сучасного народнопісенного виконавства.

Тема 9. Ментальні основи українського народнопісенного виконавства

Поняття «музична ментальність», «національна характерність виконання» та «виконавській менталітет» як етномузикологічні маркери ментальної детермінованості народнопісенного виконавства.

Індивідуалізм, емоційність, інтровертність, екзекутивність, кордоцентризм, антеїзм, пантеїзм як ментальні засади народнопісенного виконавства та атрибутивні компоненти народнопісенної виконавської парадигми.

Особливості виявлення ментальних основ народнопісенного виконавства у художній практиці.

Розділ 3.

Українське народнопісенне виконавство у сучасній художній практиці

Тема 10. Джерела професіоналізації українського народнопісенного виконавства

Українська пісня в національному музичному театрі ХІХ ст. як імпульс професіоналізації народнопісенного виконавства.

Народнопісенне виконавство в «театрі корифеїв» М. Л. Кропивницького, І. К. Карпенка-Карого, М. К. Садовського, П. К. Саксаганського.

Народна пісня в естетичних обрядах творчості М. Заньковецької, І. О. Алчевського.

Тенденції академізації народнопісенного виконавства у творчості М. І. Литвиненко-Вольгемут, О. А. Петрусенко.

Розвиток хорового мистецтва в ХІХ ст. як чинник професіоналізації народнопісенного виконавства.

Тема 11. Шляхи формування академічної модифікації народнопісенного виконавства в ХХ ст.

Українське народнопісенне виконавство в контексті діяльності професійних та аматорських хорових колективів на поч. ХХ ст.

Репертуарні, жанрові, виконавські орієнтири Державної української мандрівної капели «Думка».

Традиції народнопісенного виконавства в діяльності Українського народного хору, Поліського ансамблю пісні і танцю «Льоник» (Житомир), Черкаського академічного заслуженого українського народного хору.

Сольні виміри українського народнопісенного виконавства.

Специфіка академічної модифікації інтерпретації народнопісенного виконавства у творчій діяльності Д. Гнатюка, М. Кондратюка, К. Огневого, А. Мокренка, Ю. Богатикова, Б. Гмирі, А. Кочерги, Є. Мирошніченко, А. Солов'яненка та ін.

Формування нової генерації носій народнопісенного виконавства в 1980-х рр.

Особливості академічної модифікації народнопісенного виконавства в художній практиці ХХ ст.

Тема 12. Українське народнопісенне виконавство в стильових параметрах неофольклоризму

Традиції хорового та сольного народнопісенного виконавства в опері Є. Станковича «Цвіт папороті».

Опера-Міф «Ukraine – Terra Incognita» М. Олійник як інтерпретація народнопісенного виконавства в академічному середовищі.

Елементи народнопісенного виконавства в опері «Іуов» І. Разумейка та Р. Григоріва.

Градації народнопісенного виконавства в опері А. Загайкевич «Вишиваний. Король України».

Настанови академічної модифікації народнопісенної виконавської парадигми у хорових творах І. Карабиця (ораторія «Заклинання вогню»), В. Зубицького (концерт «Гори мої, гори»), Л. Дичко (кантата «Червона калина»), А. Авдієвського, А. Пашкевича (кантати «Крик попелу», «Чернігівські дзвони», «Лебеді материнства», Мазепа»).

Українське народнопісенне виконавство в камерно-вокальній музиці українських композиторів: І. Карабиць «Три пісні на народні тексти», «Пісні Явдохи Зуїхи».

Тема 13. Автентичні репрезентації українського народнопісенного виконавства в художньому просторі 2 пол. ХХ ст.

Козбарські колективи як осередки відродження автентичних настанов народнопісенного виконавства у 2 пол. ХХ ст.

Традиції народнопісенного виконавства у діяльності гурту «Древо». Фольклорні гурти «Муравський шлях», «Древо», «Божичі» як носії традиції гуртового виконавства.

Відродження синкретичних основ народнопісенного виконавства у діяльності Театру народної музики України «Обереги».

Українське народнопісенне виконавство в творчій діяльності сучасних аматорських колективів.

Музичні фестивалі як царина збереження виконавських традицій.

Тема 14. Естрадна модифікація українського народнопісенного виконавства в сучасному національному художньому просторі

Естрадний спів та народнопісенне виконавство – спільні та відмінні риси.

Інтерпретації народнопісенного виконавства в діяльності українських ВІА «Смерічка», «Опришки», «Кобза», «Медобори», тріо Маренич, «Еней», «Водограй».

Естрадна модифікація сольного народнопісенного виконавства у творчості представників української естради (Н. Яремчук, В. Зінкевич, А. Кудлай).

Тема 15. Модифікації народнопісенного виконавства у творчості видатних виконавиць української пісні у 2 пол. ХХ ст.

Народнопісенні традиції як підґрунтя виконавського стилю Р. Кириченко.

Архетипи української ментальності як культурні коди виконавства Р. Кириченко.

Синтез народнопісенної виконавської парадигми, її академічної та естрадної трансформацій у творчості Р. Кириченко.

Репертуар Р. Кириченко збудований таким чином, що його основою є архетипічні образи-символи на різних рівнях (фонетичної імпліцитності, слів-символів), котрі виражають константи української ментальності, пробуджують над-генетичну культурну пам'ять та відчуття національної ідентичності.

Сценічний імідж Р. Кириченко як віддзеркалення місії носія народної пісенності.

Синтез культурної спадщини та новітніх стильових тенденцій як основа поетики творчості Н. Матвієнко

Жанрові виміри та регіональна специфіка виконавства Н. Матвієнко як учасниці тріо «Золоті ключі». Синкретизм і імпровізаційність як маркери народнопісенної виконавської парадигми у творчості тріо.

Ментальні засади сольної творчості Н. Матвієнко.

Модуляції народнопісенного виконавства в різні стильові царини у творчості Н. Матвієнко.

Специфіка виконавської стилістики та експериментальні інтенції у творчості Н. Матвієнко.

Творча позиція Н. Матвієнко як берегині національної культури – відбиття місії народного співака.

Розділ 4.

Виконавські інтерпретації народнопісенної парадигми в художній практиці кін. ХХ – ХХІ ст.

Тема 16. Народнопісенне виконавство у творчій діяльності сучасних гуртів автентичного співу

Тенденції автентики як маркер ціннісних орієнтацій у сучасному виконавському мистецтві.

Синтез етнографічної, науково-дослідницької, популяризаторської та виконавської діяльності гурту «Древо» як віддзеркалення духовно-зберігаючої місії носія-виконавця народної пісні.

Автентичні настанови у творчій діяльності гуртів «Гілка», «Родовід», «Слобожани» («Муравський шлях»), «Володар», «Буття», «Отава», «Надобридень», «Гуртоправці», «Божичи».

Жанрові орієнтири та тенденції інтерпретації народнопісенної виконавської парадигми у творчості гуртів автентичного спрямування.

Тема 17. Тенденції модифікування традицій українського народнопісенного виконавства в сучасній українській естраді: плюралізм сольних індивідуальних інтерпретацій

Особливості буття українського народнопісенного виконавства за умов зміни простору функціонування та модуляції і різні стильові простори.

Варіативність синтезування українського народнопісенного виконавства в індивідуальних виконавських проєкціях.

Виконавство К. Кондратенко як прецедент української альтернативної музики, зразок «оживлення» фольклору. Тенденції world music та особливості модифікування народнопісенної виконавської парадигми у творчості К. Кондратенко.

Особливості виконавської реконструкції фольклорного тесту, збереження палітри специфічних прийомів народнопісенного виконавства, витенденції етноджазу, поп і фьюжн у творчості М. Юрасової (Млада).

Тенденції синтезування народнопісенного виконавства з джазом, електронною музикою у творчості І. Червінської.

Збереження народнопісенної виконавської парадигми у творчості О. Нікітюк.

Синтез народнопісенного виконавства, етно-поп-року, соулу, джазу, року та електронної музики у творчості Іларії (К. Прищепи-Середі).

Мистецькі імпрези та фестивалі як форма новітньої репрезентації експериментальних стильових міксів за провідного значення народнопісенного виконавства (ф'южн-проект «Музика Української землі»).

Тема 18. Українське народнопісенне виконавство у контексті новітніх стильових течій масового музичного мистецтва

Українське народнопісенне виконавство як складова сучасної української естради.

World music як царина новаційної репрезентації національного народнопісенного виконавства на поч. ХХІ ст. Специфіка world music.

Утілення рис world music у творчості гуртів «ДримбаДаДзига», «Перкалаба».

Творчість гурту «ДахаБраха» як зразок поєднання регіональних манер народнопісенного виконавства та синтезу традицій різних національних культур у контексті world music. Особливості інструментального та вокального компонентів стилістики «ДахаБраха». Пластичний та візуальний компоненти творчості «ДахаБраха» як віддзеркалення синкретичної природи народнопісенного виконавства.

Синтез автентики та електронної музики як маркер творчого проекту «Onuka».

Шляхи модифікації народнопісенного виконавства у контексті етно-фольк та електронної музики у творчості етно-гурту «Go-A».

Специфіка інтерпретування народнопісенної виконавської парадигми та жанрові пріоритети етно-гурту «Go-A».

Синтез традицій та новацій, тенденції мультиінструменталізму та world music, особливості синтезу народнопісенної виконавської парадигми та її академічної версії у творчості гурту «Курбаси».

Етноперформанс як форма здійснення художньої практики у творчості гурту «Курбаси».

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна ф.
1	Народнопісенне виконавство в музикологічному дискурсі: історія та сучасність	2
2	Сутність і специфіка народнопісенного виконавства як явища української національної культури	2

3	Народнопісенне виконавство в художній практиці ХХ ст.	2
4	Народнопісенне виконавство в художній практиці кін. ХХ – поч. ХХІ ст.	2
	Усього годин	8

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	кількість годин денна ф.
1	Народнопісенне виконавство як феномен національної культури	6
2	Джерела наукового дослідження народнопісенного виконавства	6
3	Проблеми дослідження народнопісенного виконавства в етномузикології ХХ ст.	6
4	Народнопісенне виконавство у сучасному етномузикологічному дискурсі	4
5	Народнопісенна виконавська парадигма як основа народнопісенного виконавства	6
6	Системні характеристики українського народнопісенного виконавства	10
7	Специфічні прийоми народнопісенного виконавства	10
8	Постать виконавця у контексті народнопісенного виконавства	6
9	Ментальні основи українського народнопісенного виконавства	6
10	Джерела професіоналізації українського народнопісенного виконавства	6
11	Шляхи формування академічної модифікації народнопісенного виконавства в ХХ ст	6
12	Українське народнопісенне виконавство в стильових параметрах неофольклоризму.	6
13	Автентичні тенденції в репрезентації українського народнопісенного виконавства в художньому просторі 2 пол. ХХ ст.	6
14	Естрадна модифікація українського народнопісенного виконавства в сучасному національному художньому просторі	6

15	Модифікації народнопісенного виконавства у творчості видатних виконавиць української пісні у 2 пол. ХХ ст.	6
16	Народнопісенне виконавство у творчій діяльності сучасних гуртів автентичного співу	6
17	Тенденції модифікування традицій українського народнопісенного виконавства в сучасній українській естраді: плюралізм сольних індивідуальних інтерпретацій	6
18	Українське народнопісенне виконавство у контексті World music	6
	Усього годин	120

VII. Методичні рекомендації до семінарських занять

1. Тема: Народнопісенне виконавство в музикологічному дискурсі: історія та сучасність.

Мета: засвоїти особливості народнопісенного виконавства як феномену національної культури

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Джерела наукового дослідження народнопісенного виконавства
2. Проблеми дослідження народнопісенного виконавства в етномузикології ХХ ст.

Література: 9, 11-13, 31, 32, 34, 43, 44, 62-66, 68, 71, 75.

2. Тема: Сутність і специфіка народнопісенного виконавства як явища української національної культури.

Мета: засвоїти особливості народнопісенного виконавства як парадигмального явища синкретичної реалізації духовно-творчої діяльності.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Народнопісенна виконавська парадигма як основа народнопісенного виконавства.
2. Системні характеристики та специфічні прийоми українського народнопісенного виконавства.

Література: 31, 32, 33, 34, 43, 45, 52, 53 .

3. Тема: Народнопісенне виконавство в художній практиці ХХ ст.

Мета: розкрити сутність української пісні в національному музичному театрі ХІХ ст. як імпульс професіоналізації народнопісенного виконавства. Відродження синкретичних основ

народнопісенного виконавства у діяльності сучасних колективів

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Джерела професіоналізації українського народнопісенного виконавства.
2. Автентичні репрезентації українського народнопісенного виконавства в художньому просторі 2 пол. XX ст.

Література: 7, 16, 17, 50, 95, 101.

Інтернет ресурси: <http://sumno.com/reportage/dahabraha-u-venzeli-vse-pochynalosya-z-troh-baraba/>

<http://www.dakhabrakha.com.ua/ukr/projects>

<http://music.com.ua/news/rock/2006/03/14/20656.html>.

<http://myradio.ua/news/vibuhova-hvilya-na-mya-dahabraha-150055.html>

4. Тема: Народнопісенне виконавство в художній практиці кін. XX – поч. XXI ст.

Мета: виявити змістові та формальні різноманіття репрезентації народнопісенного виконавства в сучасній художній практиці.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Народнопісенне виконавство у творчій діяльності сучасних гуртів автентичного співу.
2. Українське народнопісенне виконавство у контексті новітніх стильових течій масового музичного мистецтва.

Література: 30, 31, 39, 42, 53, 52, 58, 59, 30, 50, 51, 58, 101.

Інтернет ресурси: <http://www.wz.lviv.ua/interview/123847>

<http://www.dakhabrakha.com.ua/ukr/projects>

<http://sumno.com/reportage/dahabraha-u-venzeli-vse-pochynalosya-z-troh-baraba/>

VIII. Методичні рекомендації до самостійної роботи

Тема 1: Джерела наукового дослідження народнопісенного виконавства (6 годин)

Мета: усвідомлення фольклору та народнопісенного виконавства як самостійного об'єкта наукового дослідження в контексті науково-підготовчого етапу. Перші програми з дослідження фольклору та народнопісенного виконавства.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Активізація збирання та дослідження народнопісенного виконавства в рамках культури романтизму. Специфіка репрезентації народнопісенного виконавства в кін. XVIII–XIX ст.

2. Народнопісенне виконавство у працях Ф. Бодяньського, А. Метлинського, М. Гоголя, М. Костомарова, Г. Квітки-Основ'яненка.

Література: 23-26, 47, 59, 102.

Тема 2: Народнопісенне виконавство у світлі фольклористики XIX ст. (6 годин)

Мета: осмислення фольклору та народнопісенного виконавства як художнього втілення історичної пам'яті народу як здобуток етапу відпрацювання наукових настанов у 1860 –ті рр. – поч. XX

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Актуалізація наукового дослідження українського народнопісенного виконавства у діяльності М. Лисенка, П. Сокальського, І. Франка. Формування аматорського середовища побутування народної пісні та зміна жанрових пріоритетів у другій пол. XIX ст. як чинник модифікації народнопісенного виконавства. Активізація дослідження народнопісенного виконавства у діяльності наукових осередків в останній третині XIX ст.

2. Ствердження народнопісенного виконавства на поч. XX ст. як явища національної культури в розвідках І. Франка, Ф. Колесси, Й. Роздольського, С. Людкевича.

Література: 29, 38, 39, 59, 64, 116, 117, 119.

Тема 3: Проблеми дослідження народнопісенного виконавства в етномузикології XX ст. (6 годин)

Мета: виявити змістові і формальні ознаки дослідження специфіки українського народнопісенного виконавства як значуща складова етномузикології XX ст.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Особливості осмислення вокальних характеристик народнопісенного виконавства у 1960-1980-ті рр. за умов тенденції його академізації та активного фестивального руху як нового середовища побутування народнопісенного виконавства.

2. Питання диференціації народнопісенного виконавства у працях С. Грици, Є. Єфремова та В. Пономаренка, В. Путилова, О. Дея, О. Правдюка, Д. Патричної. Розвиток регіонального модусу дослідження народнопісенного виконавства у працях С. Мишанича.

3. Активізація осмислення синкретичної, регіональної та жанрової специфіки народнопісенного виконавства у працях Т. Лук'янової В. Гошовського. Парадигмальний ракурс дослідження народнопісенного виконавства у працях С. Грици. Професіоналізація

народнопісенного виконавства як чинник формування нових дослідницьких модусів у працях Є. Єфремова, М. Хая.

Література: 13, 29, 30, 31, 45, 53, 65, 85, 116, 117.

Тема 4: Народнопісенне виконавство у сучасному етномузикологічному дискурсі (4 години)

Мета: засвоїти специфіку сучасного побутування народнопісенного виконавства як чинник дефініційного різноманіття.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Особливості поняттєвої сфери, пов'язаної з народнопісенним виконавством. Зміст понять: «етнофор», «народний співак», «народна манера виконання», «народна виконавська манера», «співочий стиль», «техніка виконання», «тип звучання», «народна виконавська стилістика».

2. Поняття «народнопісенне виконавство».

Література: 2, 12, 22, 76, 80, 99, 101, 102, 103.

Тема 5: Народнопісенна виконавська парадигма як основа народнопісенного виконавства (6 годин)

Мета: виявити змістові і формальні ознаки народнопісенної виконавської парадигми як феноменологічної основи народнопісенного виконавства та багаторівневої системи.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Поняття «парадигма» у контексті сучасної гуманітаристики.

2. Проблема синкретизму як атрибутивної риси народнопісенного виконавства у науковій рефлексії.

3. Досвід етномузикології у сфері формування парадигмальних засад осмислення народнопісенного виконавства: поняття «групові мелодії», «пісенний тип», «осередковість», «фольклорний осередок», «пісенна парадигма».

4. Рівні виконавського виявлення народнопісенної виконавської парадигми: музичної виразності тексту; позатекстових нюансів виконання; позамузичний, контекстуальний; комунікативний; змістовно-семантичний.

Література: 11, 12, 45, 53, 54, 76, 86.

Тема 6: Системні характеристики українського народнопісенного виконавства (10 годин)

Мета: виявити ознаки нерозривної єдності характеристик українського народнопісенного виконавства як атрибутивної якості народнопісенної виконавської парадигми.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Темброві маркери народнопісенного виконавства. Специфіка звуковидобування у контексті народнопісенного виконавства. Поняття імпедансу.

2. Вплив умов виконання на звукоутворення в народнопісенному виконавстві. Свобода інтонування як маркер народнопісенної виконавської парадигми.

3. Особливості дихання в контексті народної виконавської парадигми. Агогіка та мелізматика як складові народнопісенної виконавської парадигми та чинники унікальності виконавського акту. Артикуляція. Особливості динамічного аспекту народнопісенного виконавства.

4. Варіативність і імпровізаційність як характеристики народнопісенного виконавства. Фактурні особливості народнопісенного виконавства.

Література: 49, 50, 101, 114.

Тема 7: Системні характеристики українського народнопісенного виконавства (10 годин)

Мета: виявити ознаки комбінаторності та парціальності специфічних прийомів як характеристики унікальності виконавського акту.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Характеристика основних прийомів народнопісенного виконавства: словопереривання, усічення, розмовна інтонація, апокопа, прийоми звуковидобування та звуковедення, додаткові вигуки та приголосні, вокалізація, розспівування складів; йотація; емпатичний наголос, конкатенція.

2. Навести приклади основних прийомів українського народнопісенного виконавства (аудіо, відео).

Література: 11, 45, 47, 50, 80, 87.

Тема 8: Постать виконавця у контексті народнопісенного виконавства (6 годин)

Мета: виявити та засвоїти пластичний компонент народнопісенного виконавства як зовнішній маркер постаті виконавця.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Порівняльна характеристика психологічної установки співака в контексті академічного, естрадного мистецтва та народнопісенного виконавства.

2. Особливості виконавського осягнення акту виконавства як репрезентації духовного досвіду нації та буття в пісні. Актуалізація пасіонарності в контексті сучасного народнопісенного виконавства.

Література: 10, 18, 58, 65, 67, 86, 95, 115.

Тема 9: Ментальні основи українського народнопісенного виконавства (6 годин)

Мета: розкрити сутність поняття «музична ментальність», «національна характерність виконання» та «виконавській менталітет» як етномузикологічні маркери ментальної детермінованості народнопісенного виконавства.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Індивідуалізм, емоційність, інтровертність, ексекутивність, кордоцентризм, антеїзм, пантеїзм як ментальні засади народнопісенного виконавства та атрибутивні компоненти народнопісенної виконавської парадигми.

2. Особливості виявлення ментальних основ народнопісенного виконавства у художній практиці.

Література: 12, 17, 37, 66, 69, 74, 97, 100, 109, 120.

Тема 10: Джерела професіоналізації українського народнопісенного виконавства (6 годин)

Мета: з'ясувати сутність української народної пісні в національному музичному театрі XIX ст. як імпульс професіоналізації народнопісенного виконавства.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Народнопісенне виконавство в «театрі корифеїв» М. Л. Кропивницького, І. К. Карпенка-Карого, М. К. Садовського, П. К. Саксаганського.

2. Народна пісня в естетичних обрядах творчості М. Заньковецької, І. О. Алчевського.

3. Тенденції академізації народнопісенного виконавства у творчості М. І. Литвиненко-Вольгемут, О. А. Петрусенко.

4. Розвиток хорового мистецтва в XIX ст. як чинник професіоналізації народнопісенного виконавства.

Література: 1, 4, 20, 33, 41, 71, 94, 111.

Тема 11: Шляхи формування академічної модифікації народнопісенного виконавства в ХХ ст.

(6 годин)

Мета: поглибити знання щодо особливості академічної модифікації народнопісенного виконавства в художній практиці ХХ ст.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Традиції народнопісенного виконавства в діяльності Українського народного хору, Поліського ансамблю пісні і танцю «Льонок» (Житомир), Черкаського академічного заслуженого українського народного хору.

2. Репертуарні, жанрові, виконавські орієнтири Державної української мандрівної капели «Думка».

3. Сольні виміри українського народнопісенного виконавства. Специфіка академічної модифікації інтерпретації народнопісенного виконавства у творчій діяльності Д. Гнатюка, М. Кондратюка, К. Огневого, А. Мокренка, Ю. Богатикова, Б. Гмирі, А. Кочерги, Є. Мирошніченко, А. Солов'яненка та ін.

4. Формування нової генерації носій народнопісенного виконавства в 1980-х рр.

Література: 2, 3, 7, 31, 77, 78.

Тема 12: Шляхи формування академічної модифікації народнопісенного виконавства в ХХ ст.

(6 годин)

Мета: поглибити знання щодо особливості академічної модифікації народнопісенного виконавства в художній практиці ХХ ст.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Традиції народнопісенного виконавства в діяльності Українського народного хору, Поліського ансамблю пісні і танцю «Льонок» (Житомир), Черкаського академічного заслуженого українського народного хору.

2. Репертуарні, жанрові, виконавські орієнтири Державної української мандрівної капели «Думка».

3. Сольні виміри українського народнопісенного виконавства. Специфіка академічної модифікації інтерпретації народнопісенного виконавства у творчій діяльності Д. Гнатюка, М. Кондратюка, К. Огневого, А. Мокренка, Ю. Богатикова, Б. Гмирі, А. Кочерги, Є. Мирошніченко, А. Солов'яненка та ін.

4. Формування нової генерації носій народнопісенного виконавства в 1980-х рр.

Література: 2, 3, 18, 21, 76, 95, 96, 133.

Тема 13: Автентичні репрезентації українського народнопісенного виконавства в художньому просторі 2 пол. ХХ ст. (6 годин)

Мета: з'ясувати осередки відродження автентичних настанов народнопісенного виконавства у 2 пол. ХХ ст.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Традиції народнопісенного виконавства у діяльності гурту «Древо». Фольклорні гурти «Муравський шлях», «Древо», «Божичі» як носії традиції гуртового виконавства.
2. Відродження синкретичних основ народнопісенного виконавства у діяльності Театру народної музики України «Обереги».
3. Українське народнопісенне виконавство в творчій діяльності сучасних аматорських колективів.
4. Музичні фестивалі як царина збереження виконавських традицій. *Література:* 24, 46, 52, 54, 55, 66, 70, 101, 105, 109, 113.

Тема 14: Естрадна модифікація українського народнопісенного виконавства в сучасному національному художньому просторі. (6 годин)

Мета: з'ясувати спільні та відмінні риси естрадного співу та народнопісенного виконавства.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Інтерпретації народнопісенного виконавства в діяльності українських ВІА «Смерічка», «Опришки», «Кобза», «Медобори», тріо Маренич, «Еней», «Водограй».
2. Естрадна модифікація сольного народнопісенного виконавства у творчості представників української естради (Н. Яремчук, В. Зінкевич, А. Кудлай).

Література: 20, 21, 34, 93, 110, 115, 125, 129-133.

Тема 15: Модифікації народнопісенного виконавства у творчості видатних виконавиць української пісні у 2 пол. ХХ ст.. (6 годин)

Мета: з'ясувати та осмислити синтез народнопісенної виконавської парадигми, їх академічної та естрадної трансформацій, жанрові виміри та регіональна специфіка у творчості Р. Кириченко та Н. Матвієнко.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Народнопісенні традиції як підґрунтя виконавського стилю; архетипи української ментальності як культурні коди виконавства Р. Кириченко.

2. Ментальні засади сольної творчості Н. Матвієнко. Специфіка виконавської стилістики та експериментальні інтенції у творчості Н. Матвієнко.

Література: 7, 10, 17, 27, 35, 40, 42, 66, 77, 82, 83, 99, 101, 109, 127.

Тема 16: Народнопісенне виконавство у творчій діяльності сучасних гуртів автентичного співу. (6 годин)

Мета: з'ясувати жанрові орієнтири та тенденції інтерпретації народнопісенної виконавської парадигми у творчості гуртів автентичного спрямування.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Синтез етнографічної, науково-дослідницької, популяризаторської та виконавської діяльності гурту «Древо» як віддзеркалення духовно-зберігаючої місії носія-виконавця народної пісні.

2. Автентичні настанови у творчій діяльності гуртів «Гілка», «Родовід», «Слобожани» («Муравський шлях»), «Володар», «Буття», «Отава», «Надобридень», «Гуртоправці», «Божичи».

Література: 26, 36, 45, 49, 52, 54, 105, 113.

Тема 17: Тенденції модифікування традицій українського народнопісенного виконавства в сучасній українській естраді: плюралізм сольних індивідуальних інтерпретацій. (6 годин)

Мета: розкрити особливості буття українського народнопісенного виконавства за умов зміни простору функціонування та модуляції і різні стильові простори. Виявити варіативність синтезування українського народнопісенного виконавства в індивідуальних виконавських проєкціях.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Виконавство К. Кондратенко як прецедент української альтернативної музики, зразок «оживлення» фольклору. Тенденції world music та особливості модифікування народнопісенної виконавської парадигми у творчості К. Кондратенко

2. Особливості виконавської реконструкції фольклорного тесту, збереження палітри специфічних прийомів народнопісенного виконавства, тенденції етноджазу, поп і фьюжн у творчості М. Юрасової (Млада). Тенденції синтезування народнопісенного виконавства з джазом, електронною музикою у творчості І. Червінської.

3. Збереження народнопісенної виконавської парадигми у творчості О. Нікітюк. Синтез народнопісенного виконавства, етно-поп-року, соулу, джазу, року та електронної музики у творчості Іларії (К. Прищепи-Середа).

Література: 2, 75, 76, 81, 93, 110, 124.

Тема 18: Українське народнопісенне виконавство у контексті новітніх стильових течій масового музичного мистецтва. (6 годин)

Мета: охарактеризувати українське народнопісенне виконавство як складову сучасної української естради. З'ясувати специфіку world music, як царини новаційної репрезентації національного народнопісенного виконавства на поч. ХХІ ст.

Завдання:

Підготувати відповіді на такі запитання:

1. Утілення рис world music у творчості гуртів «ДримбаДаДзига», «Перкалаба». Творчість гурту «ДахаБраха» як зразок поєднання регіональних манер народнопісенного виконавства та синтезу традицій різних національних культур у контексті world music.

2. Шляхи модифікації народнопісенного виконавства у контексті етно-фольк та електронної музики у творчості етно-гурту «Go-A». Специфіка інтерпретування народнопісенної виконавської парадигми та жанрові пріоритети.

3. Синтез традицій та новацій, тенденції мультиінструменталізму та world music, особливості синтезу народнопісенної виконавської парадигми та її академічної версії у творчості гурту «Курбаси». Синтез автентики та електронної музики як маркер творчого проекту «Opuka».

Література: 81, 90, 93, 105, 124, 125, 126, 130, 131, 132.

Контрольні питання з дисципліни

1. Народнопісенне виконавство як феномен національної культури.
2. Джерела наукового дослідження народнопісенного виконавства.
3. Народнопісенне виконавство у світлі фольклористики ХІХ ст.

4. Проблеми дослідження народнопісенного виконавства в етномузикології ХХ ст.
5. Народнопісенне виконавство у сучасному етномузикологічному дискурсі.
6. Народнопісенна виконавська парадигма як основа народнопісенного виконавства.
7. Системні характеристики українського народнопісенного виконавства.
8. Специфічні прийоми народнопісенного виконавства.
9. Постать виконавця у контексті народнопісенного виконавства.
10. Ментальні основи українського народнопісенного виконавства.
11. Джерела професіоналізації українського народнопісенного виконавства.
12. Шляхи формування академічної модифікації народнопісенного виконавства в ХХ ст.
13. Українське народнопісенне виконавство в стильових параметрах неофольклоризму.
14. Автентичні тенденції в репрезентації українського народнопісенного виконавства в художньому просторі 2 пол. ХХ ст..
15. Естрадна модифікація українського народнопісенного виконавства в сучасному національному художньому просторі.
16. Модифікації народнопісенного виконавства у творчості видатних виконавиць української пісні у 2 пол. ХХ ст..
17. Народнопісенне виконавство у творчій діяльності сучасних гуртів автентичного співу.
18. Тенденції модифікування традицій українського народнопісенного виконавства в сучасній українській естраді: плюралізм сольних індивідуальних інтерпретацій.
19. Українське народнопісенне виконавство у контексті World music.

ІХ. Методи навчання

Усний виклад матеріалу тем у формі лекції. Використання аудіо та відеозаписів виконання народних пісень для ілюстрації та накопичення слухового досвіду щодо специфіки модифікування народнопісенного виконавства у сучасній художній практиці. Використання для усного аналізу особливостей модифікування народнопісенного виконавства методу пояснень: інтерпретації специфічних прийомів звуковидобування, звуковедення, артикуляції, динаміки, фактури, пластичного компонента виконання.

Опитування під час семінарських занять теоретичних положень, контрольнад логічністю викладу студентом матеріалу, дотримання визначень та термінології. Участь у дискусії та

обговоренні із здобувачами відео- та аудіо ілюстративних матеріалів. Підготовка та виступ із доповіддю (реферат).

X. Форми поточного та підсумкового контролю

№ з/п	Вид контролю	Методи контролю
1.	Поточний	перевірка практичних завдань
2.	Періодичний	усне опитування – контроль рівня опанування навчальної програми дисципліни
3.	Самостійна робота	перевірка завдань самостійної роботи
4.	Підсумковий контроль	залік

Поточний контроль

Підсумковий контроль

Відпрацювання пропущених занять

Перезарахування результатів вивчення навчальної дисципліни

З метою перевірки засвоєння вимог на денній формі навчання проводиться у 7 семестрі **залік**

На заліку здобувач повинен виявити свої практичні вміння і знання набуті під час вивчення дисципліни.

Перевірка теоретичних та практичних вмінь проводиться **в усній та письмовій формі** індивідуально.

XI. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																			Підсумковий тест (залік)	Сума
розділ 1 Теми				розділ 2 Теми					розділ 3 Теми					розділ 4 Теми					40	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	60	

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

1. підсумковий контроль – 40 балів;
2. робота на семінарському занятті – 3– 5 балів;
3. підготовка да виступ з рефератом – до 10 балів;
4. звіт про самостійну роботу – 2 бал;
5. усне опитування – 1– 3 бали;
6. відвідування занять – 1 бал.

Можлива кількість балів, набраних до підсумкового контролю від 60 до 100 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

XII. Методичне забезпечення

Робоча програма курсу, силабус, добірки ілюстративних матеріалів (аудіо записи, транскрипції). Підручник та Хрестоматія з музичного фольклору А. І. Іваницького, навчальні посібники «Пісні Слобідської України» Л. І. Новикової та «Обрядова пісенність Слобожанщини» В. М. Осадчої. Збірки українських народних пісень, фонд копій студійних аудіо записів регіонального музичного фольклору у виконанні носіїв традиції.

XIII. Список рекомендованої літератури

Основна

1. Алчевський, Іван. Спогади. Матеріали. Листування. Київ, 1980. 296 с.
2. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект: Монографія. Київ : Українська ідея, 1999. 168 с.
3. Бенч-Шокало О. Український хорівий спів: актуалізація звичаєвої традиції: навч. посіб. Київ : Ред. журналу «Укр. світ», 2002. 440 с.: іл. нот.
4. Василько В. М. Садовський та його театр. Київ : Державне вид-во образотворчого мистецтва, 1962. 196 с.
5. Вовк Х. Студії з української етнографії та антропології. Київ : Мистецтво, 1995. 336 с.
6. Волицька І. Театральні елементи в традиційній обрядовості українців Карпат кінця ХІХ – поч. ХХ ст. Київ : Наукова думка, 1992. 139 с.
7. Гнатенко П. І. Український національний характер. Київ : «ДОК-К», 1997. 116 с.
8. Гордійчук М. М. Фольклор і фольклористика. Зб. статей. Київ : Музична Україна, 1979. 251 с.
9. Гошовський В. Українські пісні Закарпаття. Львів : Національна академія наук України, Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника, 2003. 446 с.
10. Гребенюк Н. До проблеми феномену творчої індивідуальності співака. *Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Музичне виконавство*. Вип. 3. Київ. : НМАУ, 1999. С. 23 – 33.
11. Грица С. Й. Мелос української народної епіки. Київ.: Наукова думка, 1979. 247 с.
12. Грица С. Трансмісія фольклорної традиції: Етномузикологічні розвідки. Київ-Тернопіль : «Астон», 2002. 236 с.
13. Грінченко М. Історія української музики. Київ : В-тво «Спілка». 1922. 278 с.
14. Дей О. Досягнення та перспективи розвитку сучасної української фольклористики. *Народна творчість та етнографія*, 1980. № 6. С. 11–19.
15. Дей О. Поетика української народної пісні. Київ : Наукова думка, 1978. 251 с.
16. Дей О. Сторінки з історії української фольклористики. Київ : Наукова думка, 1975. 271 с.
17. Джулай Г. А. Музична ментальність: соціально-філософський аналіз: автореф. дис. ...канд. філософ. наук: 09. 00. 03 Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського. Одеса : 2003. 24 с.
18. Дмитренко М. Пісенний таланти Явдохи Зуїхи. *Народна творчість та етнографія*, 1980. № 5. С. 93–95.
19. Донцов Д. Дух нашої давнини. Дрогобич : Видавництво «Відродження», 1981. 341 с.

20. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради: автореф. дис. ...канд. мистецтвознав.: 17. 00. 03 Харківський державний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2008. 16 с.
21. Зінська Т. В. Музично-виконавське мистецтво в соціокультурному просторі України кінця ХХ - початку ХХІ століття: автореф. дис. ... канд. мистецтвознав.: 26. 00. 01. НАКККіМ. Київ, 2011. 16 с.
22. Іваницький А. І. Український музичний фольклор. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 320 с.
23. Історія української музики. (6 т.). Ін-т мист-ва, фолькл та етногр. ім. М. Т. Рильського; Редкол.: М. М. Гордійчук (голова) та ін. Київ : Наук. думка, Т. 1. 1989. 448 с.
24. Історія української музики. (6 т.). Ін-т мист-ва, фолькл та етногр. ім. М. Т. Рильського; Редкол.: М. М. Гордійчук (голова) та ін. Київ : Наук. думка, Т. 2. 1989. 464 с.
25. Історія української музики. (6 т.). Ін-т мист-ва, фолькл та етногр. ім. М. Т. Рильського; Редкол.: М. М. Гордійчук (голова) та ін. Київ : Наук. думка, Т. 3. 1990. 424 с.
26. Історія української музики. (6 т.). Ін-т мист-ва, фолькл та етногр. ім. М. Т. Рильського; Редкол.: М. М. Гордійчук (голова) та ін. Київ : Наук. думка, Т. 4. 1992. 615 с.
27. Кириченко Р. Я козачка твоя, Україно. Літ. запис та впорядкув. А. Михайленка. Полтава : ВАТ «Полтава», 2003. 212 с.
28. Коваль В. М. Генеза локальної типологічно гетерогенної народновиконавської традиції (на матеріалах обрядових наспівів із околиць на північний захід від Горган): автореф. дис. ...канд. мистецтвознав.: 17. 00. 03 Львівська державна музична академія ім. М. В. Лисенка. Львів, 2006. 19 с.
29. Колесса Ф. М. Музикознавчі праці. Київ : Видавництво «Наукова думка», 1970. 592 с.
30. Колесса Ф. М. Фольклористичні праці. Київ : Наукова думка, 1970. 413 с.
31. Кошиць О. Про українську пісню й музику. Нью-Йорк: «Наша Батьківщина», 1970. Репринт. вид. Київ : Муз. Україна, 1993. 48 с.
32. Кримський С. Б. Під сінатурою Софії. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 367 с.
33. Кропивницький Марко Лукич [Збірка спогадів]. Київ : Мистецтво, 1986. 386 с.
34. Кудрич Л. Виконавська манера співака. *Культура України*, 2009. Вип. 28. С. 244–253.
35. Кудряшов Г. Слово про Раїсу Кириченко. Полтава : «Дивосвіт», 2007. 28 с.
36. Куришко-Шаргар Я. Народні пісні Західного та Середнього Полісся: виконавський процес і репертуар. Рівне; 2014. 124 с.
37. Липа Ю. Призначення України. Нью-Йорк, 1953. 307 с.

38. Лисенко М. В. Про народну пісню і про народність в музиці. Київ : Мистецтво, 1955. 66 с.
39. Лисенко М. В. Характеристика музичних особливостей українських дум і пісень у виконанні кобзаря Вересая. Київ : Музична Україна, 1978. 95 с.
40. Лоцман Р. Основні принципи навчання народному співу в класі Ніни Матвієнко. *Вісник Черкаського університету*, 2012. № 20 (233). Серія: Педагогічні науки. С. 44–48.
41. Мар'яненко І. Минуле українського театру. Київ : Мистецтво, 1953. 181 с.
42. Матвієнко Н. Ой виорю нивку широкою. Київ : УЦНК «Музей імені Івана Гончара», 2003. 576 с.
43. Мединська Ю. Фемінні архетипи українського народу. Тернопіль : ТНЕУ, 2006. 202 с.
44. Мірчук І. Світогляд українського народу. *Народна творчість та етнографія*. 1996. № 1. С. 22 – 33.
45. Музичний фольклор з Полісся у записах Ф. Колесси та К. Мошинського /Упоряд., вступ.ст., прим., пер.з пол.. С. Й. Грици. Київ : Муз. Україна, 1995. 432 с.
46. Муравський шлях – 97: Матеріали комплексної фольклорно-етнографічної експедиції. Упор. Краси́ков М., Олійник Н., Осадча В., Семенова М. Харків : ХДІК, 1998. 359 с.
47. Мурзіна О. Українська музична фольклористика: проблеми і завдання. *Українське музикознавство: Музична україністика в контексті світової музики*. Науково-методичний збірник. Вип. 28. Київ: КНМАУ ім. П. І. Чайковського, 1990. С. 25–31.
48. Мурзіна О. Українська протяжна пісня в аспекті історичного часу. *Українське музикознавство: науково-методичний збірник*, 2001. Вип. 30. С. 80 – 90.
49. Народні пісні. Записи Людмили Єфремової. Київ : Наукова думка, 2006. 575 с.
50. Народні пісні з Житомирщини (з колекції збирачів фольклору). Упор. та вступ. стаття Л. Єфремової. Київ : Наукова думка, 2012. 723 с.
51. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. Ескіз української міфології. Київ : АТ «Обереги», 1992. 88 с.
52. Осадча В. Автентичний дискурс як реалізація етнос відомості. *Традиційна народна культура: збереження самобутності в умовах глобалізації: тези міжнар. наук. –практ. конф.* Харків : Регіон-інформ, 2004. С. 103 – 104.
53. Осадча В. М. Народнопісенна культура Слобожанщини: автореф. дис. ...канд. мистецтвознав.: 17. 00. 01 Харківська державна академія культури. Харків, 2000. 20 с.
54. Осадча В. М. Обрядова творчість фольклорних осередків історичної Харківщини: методичні матеріали до засвоєння і творчого втілення обрядової та народнопісенної культури. Харків : ХОЦІТ: Видавець Савчук О. О., 2010. 136 с.

55. Осипенко В. До проблеми виконавського фольклоризму. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*: Зб. наук. ст. ХДУМ ім. І. П. Котляревського. Харків : Вид-во ТОВ «С.А.М.», 2010. Вип. 28. С. 42–50.
56. Осипенко В. В. Народнопісенна традиція у творчій практиці фольклорного гурту театру народної музики України «Обереги». *Вісник ХДАДМ*. 2012, №. 2. С. 161–164.
57. Пальоний В. Історія української фольклористики. Київ : КДК, 1997. 56 с.
58. Пісні Явдохи Зуїхи. Київ : Наукова думка, 1965. 810 с.
59. Правдюк О. А. Українська музична фольклористика. Київ : Наукова думка, 1978. 327 с.
60. Проблеми етномузикології: Зб. наук. пр. Вип. 1. Упоряд. О. Мурзина. Київ : Вид-во НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1998. 240 с.
61. Проблеми етномузикології. Зб. наук. пр. Вип. 2. /Упорядник О. Мурзина. Київ : Видавництво НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2004. 364 с.
62. Проблеми етномузикології. Зб. наук. пр. Вип. 3. / ред. В. І. Рожок. Київ : Видавництво НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2008. 153 с.
63. Проблеми етномузикології. Збірник наукових статей. Випуск 4. (упорядник О. І. Мурзина). Київ : Видання НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2009. 337 с.
64. Сокальський П. Руська народна музика. Київ : Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР, 1959. 399 с.
65. Танцюра Г. Записки збирача фольклору. Київ : Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури, 1958. 102 с., нот.
66. Трунез Ю. Українська пісенна культура у вимірах національної ментальності (творчість Ніни Матвієнко): автореф. дис. ... канд. культурол.: 26. 00. 01 КНУКіМ. Київ, 2011. 19 с.
67. Фабрика-Процька О. Р. Пісенна культура лемків ХХ століття: збереження традицій та новотворчість: автореф. дис. ... канд. мистецтвознав.: 17. 00. 01 Львівська національна музична академія ім. М. В. Лисенка. Львів, 2007. 20 с.
68. Франко І. Вибрані статті про народну творчість. Київ : Видавництво АН Української РСР, 1955. 292 с.
69. Чайка О. В. Національна характерність як семантична властивість виконавської інтерпретації: автореф. дис. ... канд. мистецтвознав.: 17. 00. 03 Одеська державна музична академія ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2007. 20 с.
70. Черемський К. Традиційне співоцтво. Українські співці-музиканти в контексті світової культури : наукове видання. Харків : «Атос», 2008. 248 с.
71. Швачко Т. Марія Литвиненко-Вольгемут. Київ, 1972. 184 с.

72. Шейко В. М. Історія української культури : навч. посіб. В. М. Шейко, В. Я. Білоцерківський. 4-те вид., стер. Київ : Знання, 2012. 271 с.
73. Шлемкевич М. Загублена українська людина. Київ : МП «Фенікс», 1992. 168 с.
74. Ярмо М. Українська народнопісенна традиція як концентрація ментальних утворень (епістемологічний аналіз). *Народна творчість та етнографія*. 2010. № 6. С. 83–88.

Допоміжна

75. Алжнев Ю. Б. До проблеми відродження традиційного народно-інструментального музикування. *Культура України*, 2014. Вип. 45. 2014. С. 261–267.
76. Антонюк В. Етнокультурологічний тезурус українського вокального мистецтва. *Культурологічні проблеми української музики*, 2002. Вип. 16. С. 178–186.
77. Антонюк В. Формування індивідуального виконавського стилю: культурно-антропологічний аспект. Київ : Українська ідея, 1999. 24 с.
78. Бенч О. Звичаєва традиція як основа формування національної хорової культури. *Часопис НМАУ*, 2008. № 1. С. 42–53.
79. Бойчук А. Естрадне мистецтво співу у виклику сьогодення. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2019. 5. С. 33–37.
80. Боярська Н., Гапон Л. Особливості традиційного вокального виконавства на Західному Поліссі. *Етнокультурна спадщина Полісся*. Вип. V Упоряд. В. П. Ковальчук. Рівне: Перспектива, 2004. С. 192–197.
81. Бреславець Г. М. Мистецькі етнопєрформанси в сценічній практиці гурту «Курбаси». *Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку* : Матеріали Міжнародної наукової конференції. Харків : Харківська державна академія культури. 2020. С. 291–292.
82. Власюк Т. Про нашу берегиню. *Порадниця*, 2006, 26 жовтня. № 43.
83. Власюк Т. Розмова з Кириченками. *Порадниця*, 2004, 5 лютого. № 6.
84. Грица С. Відродження народнопісенних джерел. *Народна творчість та етнографія*, 1987. № 5. С. 73–75.
85. Грица С. II Міжнародний фестиваль фольклору: здобутки й втрати *Народна творчість та етнографія*, 1990. № 6. С. 3–8.
86. Грица С. Народний професіоналізм. *Мистецтво та етнос: Культурологічний аспект*: 36. наук. праць / АН УРСР. Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського. Київ : Наукова думка, 1991. С. 5 – 35.
87. Грица С. Фольклор у просторі та часі. Вибрані статті. Тернопіль : «Астон», 2000. 228 с.

88. Гуріна А. Виконавський фольклоризм: ступінь наближення до джерел. *Традиція і національно-культурний поступ*: Зб. наук. праць. Уклад. П. Г. Черемиський, О. Г. Романовський. Харків : НТУ «ХП», 2005. С. 125–129.
89. «ДахаБраха» «На межі» (Центр сучасного мистецтва «Дах»). *«Коммерсантъ Weekend»*. № 18. С. 33.
90. ДахаБраха: офіційний сайт групи. URL: <http://www.dakhabrakha.com.ua/ukr/projects>
91. Драгоманов М. П. Вибране. Київ : Либідь, 1991. 685 с.
92. Дрожжина Н. В. Функції мікрофону у вокальному виконавстві на естраді. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. Зб. наук. праць. Вип. 15. Харків : ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2005. С. 77–81.
93. Дружинець М. І. *Естрадне музичне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ століття як фактор євроінтеграції української культури* : дис. канд. мистецтвознавства ; 26. 00. 01. Київ, 2021. 226 с.
94. Дурилін С. Марія Заньковецька. Життя і творчість. Київ : Мистецтво, 1955. 517 с.
95. Загайкевич М. Берегиня пісні. *Музика*, 1999. № 3. С. 14–15.
96. Зубицький Володимир Данилович <https://vue.gov.ua/>.
97. Карчова Ю. І. Група «ДахаБраха» як репрезентант сучасної української етнічної музики. *Культура та інформаційне суспільство ХХІ ст.*: матеріали всеукраїнської наук.-теоретичної конференції молодих учених. Харків : ХДАК, 2012. С. 157–158.
98. Карчова Ю. І. Емоційність як характерна ознака української пісенності. *Культура та інформаційне суспільство ХХІ ст.*: матеріали всеукраїнської наук.-теоретичної конференції молодих учених. Харків : ХДАК, 2014. С. 115–116.
99. Карчова Ю. І. Збірка «Кращі пісні» Раїси Кириченко: особливості вокально-виконавської стилістики. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. Наукові записки РДГУ. Вип. 20. Т.1. Рівне: РДГУ, 2014. С. 118–123.
100. Карчова Ю. І. Історична еволюція форм побутування пісенного фольклору в українській музичній культурі ХІХ-ХХ ст. *Вісник ХДАДМ*. Вип. 3. Мистецтвознавство: зб. наук. пр. за ред. Даниленка В.Я. Харків : ХДАДМ, 2011. С.175–180.
101. Карчова Ю. І. Ментальні основи української народнопісенної виконавської традиції. *Матеріали 17-го міжнародного молодіжного форуму «Радіоелектроніка та молодь в ХХІ столітті»*. Харків : ХНУРЕ, 2013. С. 209–210.
102. Карчова Ю. І. Народнопісенна виконавська традиція в контексті української фольклористики ХІХ–ХХ ст. *Культура України*, 2013. Вип.43. С. 193–203.

103. Карчова Ю. І. Народнопісенне виконавство в термінології вітчизняного етномузикознавства. *Вісник НАКККІМ*, 2014. № 2. С. 247–251.
104. Карчова Ю. І. Національна народнопісенна виконавська традиція в просторі сучасної вітчизняної культури. *Культура у фокусі наукових парадигм*: матеріали 1 Всеукраїнської наук.-практичної конф. студентів та молодих науковців; Донецьк : ДонНУ, 2013. Вип.1. С. 87–89.
105. Карчова Ю. І. Основні тенденції сучасного фольклорного ансамблевого виконавства (на прикладі гуртів «Древо» і «ДахаБраха»). *Культура України*, 20112. Вип. 38. С. 217–226.
106. Карчова Ю. І. Парадигма виконавського стилю Раїси Кириченко (на основі аналізу збірки «Кращі пісні»). *Народна музика Волині та Полісся*: зб. матеріалів наук.-практ. конф. до 35-річчя кафедри муз. фольклору та 200-річчя з дня народження Оскара Кольберга; Рівне: кафедра муз. фольклору ІМ РДГУ, 2014. С. 45–47.
107. Карчова Ю. І. Побутування сольної пісні у фольклорі. *Культура та інформаційне суспільство XXI ст.*: матеріали наук.-теоретичної конференції молодих учених. Харків : ХДАК, 2010. С. 221–223.
108. Карчова Ю. І. Творчий світ Ніни Матвієнко. *Вісник ХДАДМ*, 2012. Вип. 13. С. 141–146.
109. Карчова Ю. І. Утілення традицій барокового вокального виконавства у творчості Ніни Матвієнко. *Культура та інформаційне суспільство XXI ст.*: матеріали всеукраїнської наук.-теор. конф. молодих учених. Харків : ХДАК, 2015. С. 105–106.
110. Катрич О. Національно-стильовий фактор та сучасне музично-виконавське мистецтво: традиції, перспективи розвитку. *Українське музикознавство*: науково-методичний збірник. Вип. 33. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2004. С. 277 – 233.
111. Качкан В. Соловей на калиновій гілці. *Жовтень*, № 3. С. 79–89.
112. Клінчин О. Л. І. Млотковська. Нарис про життя і творчість. Київ : Держ вид-во образотворч. мистецтва і муз. літератури, 1958. 188 с.
113. Ковалевська О. Древо: корені та листя. Контрапункт онлайн. URL: http://key2noise.blogspot.com/2011/07/blog-post_28.html
114. Ковбасюк А. Вплив пісенного фольклору на розвиток вокальних навичок співаків. *Молодь і ринок*, 2006. № 8 (23). С. 115–118.
115. Ковбасюк А. Українська народна пісня у виконавській творчості українських співаків. *Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка*. Вип. 24. «Вокальне мистецтво: історія та сучасність»: Зб. статей. Серія: Виконавське мистецтво. Кн. II. Львів : «Сполом», 2010. С. 110 – 120.

116. Куришко Я. І. Формування співака в умовах поліської етнокультурної традиції. *Традиційне музичування українців у європейському просторі*: Зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 11 – 12 жовтня 2007 р. Київ: ДАКККіМ, 2008. С. 38–40.
117. Людкевич С. Дослідження, статті, рецензії, виступи. Т. 1. Упорядкування, редакція, вступна стаття і примітки З. Штундер. Львів: «Дивосвіт», 1999. 496 с.
118. Людкевич С. Дослідження, статті, рецензії, виступи. Т. 2. Упорядкування, редакція, переклади, примітки і бібліографія З. Штундер. Львів: «Дивосвіт», 2000. 816 с.
119. Макаренко О. П. Етномузичні традиції півдня України в ретроспекції та сьогоденні. *Музичне мистецтво і культура*. Науковий вісник Одеської державної музичної академії імені А. В. Нежданової. Вип. 5. Гол. ред. О. В. Сокол. Одеса : Друкарський дім, 2004. С. 245–259.
120. Мишанич С. Фольклористична спадщина видатного українського вченого. Народна творчість та етнографія, 1991. № 4. С. 3–12.
121. Мурзіна О. Індивідуальне й особистісне в традиційній музичній культурі. *Традиційне й особистісне у мистецтві*. Колективне дослідження за матеріалами Четвертих Гончарівських читань. Київ, 2002. С. 132–137.
122. Мурзіна О. Українські голосіння – афект і формотворення. Проблеми етномузикології: Зб. наук. пр. 1998. Вип. 1. С. 79–106.
123. Муха А. Стан і проблеми українського музикознавства. *Музика*, 1986. № 1. С. 2–5.
124. Осипенко В. В. Етностетика української народнопісенної традиції у виконавській творчості співачки Оксани Мухи. *Культура України*. 2021. 72. С. 124–130.
125. Рябуха, Т. М. Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради : автореф. дис. ...канд. мистецтвознавства ; 17. 00. 03. Харків, 2017. 20 с.
126. Самая, Т. В. Вокальне мистецтво в мистецтвознавчій науці: перспективи дослідження. *Культура України. Серія: Мистецтвознавство*, 2016, 53 С. 50–59.
127. Співає Раїса Кириченко Укл. М. Шраменко. Київ : Муз. Україна, 1998. 96 с.
128. Творчість Раїси Кириченко в культурному просторі України на покордонні ХХ-ХХІ століть : до 70-ліття від дня народження Березині української пісні : зб. наук. пр. упоряд., відп. ред. Г. О. Кудряшов. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. 298 с.
129. Тормахова, В. М. *Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез*. Київ : Ліра-К, 2017. 2014 с.
130. Трінько, О. Українська фолктроніка: синтез фольклору та поп-музики. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. 36, Т. 3. С. 33–37.

131. Федорова, І. Ф. World music: походження, особливості еволюції та сучасні модифікації явища : дис. канд. мистецтвознавств ; 17. 00. 03. Київ, 2020. 235 с.
132. Фурдичко, А. Поп-фольк як явище культурних етно-адаптаційних процесів сучасного музичного мистецтва України. *Народознавчі зошити*. 2017. 5 (137). С. 1198–1207.
133. Цюпа, Н. П. Специфіка народного вокалу у сучасному мистецькому просторі України (на прикладі діяльності камерних вокальних ансамблів). *Молодий вчений*. 2017. 2 (42). С. 109–112.

Повнотекстові електронні бібліотеки

1. Харківська державна академія культури: <http://c.ac.kharkov.ua>;
2. Національна бібліотека України В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>;
3. [Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка](http://www.korolenko.kharkov.com): <http://www.korolenko.kharkov.com>;
4. [Національна бібліотека України](http://www.nplu.org) ім. Ярослава Мудрого: <http://www.nplu.org>.

Навчальне видання

**УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНОПІСЕННЕ ВИКОНАВСТВО В ПРОФЕСІЙНІЙ
МУЗИЧНІЙ ПРАКТИЦІ**

Укладач:

Карчова Юлія Іванівна, кандидат мистецтвознавства, старший викладач

Комп'ютерний набір Ю. Карчова

Друкується в авторській редакції

План 2022

Підписано до друку _____ 2023 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф
Ум. друк. арк. _____ Тираж 100. Зам № _____

ХДАК, 61057, Харків -57, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК